

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра педагогіки

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан гуманітарно-педагогічного
факультету

д. філолог. н., професор

В.Д. Шинкарук
В.Д. Шинкарук

« 5 » червня 2020 р.

РОЗГЛЯНУТО І СХВАЛЕНО

на засіданні кафедри педагогіки

Протокол № 22 від «04» червня 2020 р.

Завідувач кафедри, д. пед. н.

Р.В. Сопівник
Р.В. Сопівник

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Технології STEM-освіти»

галузь знань 01 «Освіта, педагогіка»

спеціальність 011 Освітні, педагогічні науки

ОПП «Інформаційно-комунікаційні технології в освіті»

Факультет (ННІ) Гуманітарно-педагогічний

Розробники: д-р. пед. н., доцент О. Кучай,

доц. кафедри педагогіки, к. пед. н. Прохорчук О.М.,

ас. кафедри педагогіки, М.М. Роганов

Київ 2020 р.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ТЕХНОЛОГІЇ STEM-ОСВІТИ»

Галузь знань, напрям підготовки, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень		
Освітній ступінь	«Магістр»	
Галузь знань	01 «Освіта, педагогіка»	
Спеціальність	011 «Освітні, педагогічні науки»	
Освітня програма	Інформаційно-комунікаційні технології в освіті	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Вибіркова	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів ECTS	4	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (за наявності)		
Форма контролю	екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки	1	-
Семестр	2	-
Лекційні заняття	30 год.	-
Практичні, семінарські заняття	30 год.	-
Лабораторні заняття	-	-
Самостійна робота	60 год.	-
Індивідуальні завдання	-	-
Кількість тижневих годин для денної форми навчання:	4 год.	
аудиторних	4 год	-
самостійної роботи студента –		-

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета навчальної дисципліни: сформувати STEM-компетентності студентів, шляхом інтеграції та пропедевтики плин через застосування методу проектів. Основні дидактичні принципи курсу: наочність, доступність, випереджальний характер, особиста значущість, спіральність, наступність, посиленість;

сформувані навички адаптації до тих змін, що відбуваються у технологіях та науці.

3. ПРОГРАМА ТА СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. STEM-технології в освіті.

Тема 1. STEM-освіта. Інформаційно-комунікаційні технології.

Аспекти впровадження STEM-освіти. Актуальність умов запровадження STEM-освіти. Проблемно-орієнтований підхід STEM-освіти. Використання хмарних технологій. Застосування спеціалізованого програмного та апаратного забезпечення. Використання мобільних пристроїв.

Тема 2. Перспективи використання інформаційно-комунікаційних технологій як засобу STEM-інтеграції в системі підготовки майбутнього спеціаліста.

STEM-інтеграція при використанні інформаційних та телекомунікаційних технологій в якості засобу підготовки майбутнього фахівця. Впровадження STEM-освіти та створення педагогічних умов для розвитку творчого потенціалу особистості, самостійного критичного мислення, ціннісних орієнтацій та формування спектра освітніх компетентностей, адекватних новим життєвим реаліям. Перспективи застосування STEM-технологій. STEM-освіта, STEM-навчання, STEM-компетентність, інформаційно-комунікаційні STEM-технології, STEM-грамотність.

Тема 3. STEM-освіта: досвід упровадження.

Абревіатура «STEM». STEM-освіта один із пріоритетних напрямів розвитку освіти України. Підходи до реалізації STEM-освіти. Міждисциплінарні зв'язки в галузі STEM, метод «інфузії». Виконання проектів у галузі STEM. Етапи STEM-навчання: запитання (задача), обговорення, дизайн, будова, тестування і розвиток. Систематичний проектний підхід.

Тема 4. Актуальність використання STEM-STEAM-STREAM технологій.

Проблема вдосконалення процесу освіти, шляхом впровадження STEM-STEAM-STREAM технологій. Інженерна освіта, компетентнісний підхід, особистісно-діяльнісний підхід. STREAM освіта в Україні: проблеми рівного доступу. STEM- спеціалісти, STEM-фахівець. Складність і багатогранність STEM-освіти. Впровадження інновацій в методику навчання кожного з окремих STEM-предметів.

Змістовий модуль 2. STEM-технології як засіб формування інформаційно-цифрової компетентності.

Тема 5. Завдання STEM-освіти.

STEM-інтеграція. Формування найзатребуваніших на ринку праці XXI ст. компетенцій і навичок; критичне мислення; креативність; уміння працювати в команді; емоційний інтелект; когнітивна гнучкість. Інтегроване навчання застосування науково-технічних знань у реальному житті.

Тема 6. Проблеми та напрямки STEM-освіти.

Закріплення знань за допомогою можливостей практичного застосування різноманітних завдань, як основна з переваг впровадження STEM-технологій в освітній процес. STEM-навчання, як сучасний метод навчання. Напрямки STEM-освіти. STEM-підходи.

Тема 7. STEM-освіта і технології доповненої реальності.

Технології доповненої реальності в освіті. Мобільний додаток із технологією доповненої реальності. Дослідження реальних об'єктів шляхом залучення інформаційних технологій та технологій доповненої реальності в освітній процес. Доповнена реальність, як інструмент для забезпечення STEM-підходу

в освітньому процесі.

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							Заочна форма						
	тижні	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
			л	п	лаб	ін д	с.р.		л	п	ла б	ін д	с. р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Змістовий модуль 1. STEM-технології в освіті														
Тема 1. STEM-освіта. Інформаційно-комунікаційні технології.	1,2	16	4	4	-	-	8							
Тема 2. Перспективи використання інформаційно-комунікаційних технологій як засобу STEM-інтеграції в системі підготовки майбутнього спеціаліста.	3,4	16	4	4	-	-	8							
Тема 3. STEM-освіта: досвід упровадження.	5,6	16	4	4	-	-	8							
Тема 4. Актуальність використання STEM-STEAM-STREAM технологій.	7,8	20	5	5	-	-	10							
Разом за змістовим модулем 1	68		17	17	-	-	34							
Змістовий модуль 2. STEM-технології як засіб формування інформаційно-цифрової компетентності														
Тема 5. Завдання STEM-освіти.	9,10	16	4	4	-	-	8							
Тема 6. Проблеми та напрямки STEM-освіти.	11, 12	16	4	4	-	-	8							
Тема 7.	13,	20	5	5	-	-	10							

STEM-освіта і технології доповненої реальності.	14, 15													
За змістовим модулем 2		52	13	13			26							
Усього годин		120	30	30	-	-	60							

4. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№	Назва теми	Кількість годин
1.	Аспекти впровадження STEM-освіти.	4
2.	STEM-інтеграція.	4
3.	Абревіатура «STEM».	4
4.	Метод «інфузії» в галузі STEM.	4
5.	Етапи STEM-навчання.	4
6.	Систематичний проектний підхід.	5
7.	Виконання проектів у галузі STEM.	5

Контрольні питання, компелкти тестів для визначення рівня засвоєння знань студентів

Перелік питань з дисципліни «Технології STEM-освіти»

1. Теоретичні аспекти інноваційної моделі STEM – освіти
2. STEM у світі
3. STEM в Україні
4. Тлумачне поняття «STEM» та «STEM – освіта»
5. Мета, цілі та завдання STEM – освіти
6. Впровадження STEM в освітній процес
7. STEM – освітні технології навчання та їх можливе співвідношенні із традиційними методами
8. Засоби STEM – навчання
9. Методичні аспекти реалізації STEM – освіти в освітній процес
- 10.Інтеграція навчання – основний складник STEM – освіти
- 11.Проект як засіб реалізації STEM

Тестові завдання для підсумкового контролю знань з дисципліни «Технології STEM-освіти»

1. STEM-технології в освіті.
2. STEM-технології як засіб формування інформаційно-цифрової компетентності.

1. Основними завданнями STEM-освіти є:

- А. формування навичок комунікації; формування мікроклімату в колективі.
- Б. критичне мислення; креативність; уміння працювати в команді; емоційний інтелект; когнітивна гнучкість.
- В. пізнавальна діяльність; розвиток уваги, уяви та сприймання; активне слухання.

2. Оберіть переваги впровадження в Україні STEM- навчання:

- А. впровадження в освітній процес технологій особистісно орієнтованого підходу в навчанні, розширення застосування практично-пошукових методів пізнання;
- Б. переходу до освітнього процесу, який передбачає розвиток особистості, спрямований на активне та конструктивне входження до сучасних суспільно модернізованих систем психолого-педагогічної, методичної, практичної підготовки майбутніх фахівців.

3. Згідно з особливостями STEM-освіти, маубтнє за _____ :

- А. технологіями;
- Б. інформацією;
- В. модернізацією освітнього процесу.

4. Тлумачення STEM:

- А. технології, інформатизація, комп'ютеризація;
- Б. пізнання, дослідження, наука, пошук, інформація;
- В. природничі науки, технології, технічна творчість, математика.

5. Вставте пропущене слово:

_____ є сукупність знань про дизайн та створення продуктів і способу вирішення проблеми.

- А. наука;
- Б. інжиніринг;
- В. технологія.

6. Рівні STEM-освіти в Україні:

- А. початковий, базовий, профільний;
- Б. формальний, неформальний, інформальний;

7. Встановіть послідовність етапів STEM-навчання:

- А. розвиток
  - Б. дизайн
  - В. тестування
  - Г. обговорення
  - Д. будова
  - Е. запитання (задача)
-

8. Встановіть відповідність:

Характеристики:

1. Робота за схемою «послухай – запам’ятай -озвуч»
2. Відповідальність за власне навчання. Взаємодія з усіма учасниками навчального процесу. Осмислене навчання.
3. Активні й інтерактивні методи навчання.
4. Пасивні методи подачі навчального матеріалу.

Підходи до навчання:

- A. Традиційний підхід до навчання
- B. STEM-підхід до навчання

9. Дайте визначення поняттю «STEM-освіта»:

---

10. Розшифруйте тлумачення «STEM»:

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Словесні: лекційний метод, бесіда, дискусія; практичні: практична робота; наочні: демонстрування, мультимедійні презентації інтерактивні: проблемний метод, частково-пошуковий, дослідницький.

ФОРМИ КОНТРОЛЮ

Види контролю: поточний, підсумковий.

Методи контролю: спостереження за навчальною діяльністю студентів, усне опитування, письмовий контроль, тестовий контроль.

Форма контролю: екзамен.

8. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ

Оцінювання студента відбувається згідно положення «Про екзамени та заліки у НУБіП України» від 27.02.2019 р. протокол № 7 з табл.1.

Оцінка національна	Оцінка ECTS	Визначення оцінки ECTS	Рейтинг студента, бали
Відмінно	A	ВІДМІННО – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	90 – 100

Добре	B	ДУЖЕ ДОБРЕ – вище середнього рівня з кількома помилками	82-89
	C	ДОБРЕ - в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок	74-81
Задовільно	D	ЗАДОВІЛЬНО – непогано, але зі значною кількістю недоліків	64-73
	E	ДОСТАТНЬО – виконання задовольняє мінімальні критерії	60-63
Незадовільно	FX	НЕЗАДОВІЛЬНО – потрібно працювати перед тим, як отримати залік (позитивну оцінку)	35-59
	F	НЕЗАДОВІЛЬНО – необхідна серйозна подальша робота	01-34

Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи $R_{\text{НР}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{НР}} + R_{\text{ат}}$.

МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Навчально-методичний комплекс; комплект мультимедійних презентацій, відповідно до змісту лекцій; база тестових завдань з дисципліни.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Нова українська школа. Концептуальні засади реформування середньої школи. Ухвалено рішенням колегії МОН 27.10.2016. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://>

mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/novaukrainska-shkola-compressed.pdf (Звернення 10.04.18).

2. STEM-освіта: стан впровадження та перспективи розвитку: матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції, 9-10 листопада 2017 року, м. Київ. – К. : ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти», 2017. – 160 с.
3. Никонов Ю.Д. Урок фізики в формі STEM-ігри з використанням ІКТ в умовах реалізації федеральних державних освітніх стандартів / Ю.Д. Никонов // Международный школьный научный вестник. – 2017. – № 5-2. – С. 381-386.
4. Костельова О.І. Особливості впровадження інноваційної освітньої технології STEM-освіти у навчально-виховний процес загальноосвітнього навчального закладу / О.І. Костельова, Н.М. Ярмолович. – Запоріжжя, 2017. – 32 с.
5. Шмигер Г. Деякі аспекти впровадження STEM-освіти в навчальний процес / Г. Шмигер, Я. Василенко // STEM-освіта та шляхи її впровадження в навчально-виховний процес // Архів науково-методичних матеріалів викладачів та співробітників Тернопільського обласного комунального інституту післядипломної педагогічної освіти, м. Тернопіль, 2017 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://elar.ippo.edu.te.ua:8080/bitstream/123456789/4568/1/02_Shmyher.pdf
6. Мартинюк О.С. Інноваційні напрямки STEM-технологій у системі формування науково орієнтованої освіти / О.С. Мартинюк // Неперервна освіта в модусах минулого, теперішнього, майбутнього : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. з міжнарод. участю (Луцьк, 24-26 травня 2018 р.) / уклад. В.О. Савош. – Луцьк : Вежа-Друк, 2018. – С. 112-114.
7. Рамський Ю.С. Формування інформаційної культури майбутніх вчителів математики [Текст] : монографія / Ю.С. Рамський. – К. : Вид-во НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2013. – 366 с.
8. Чорнобай К.Г. Використання інформаційно-комунікаційних технологій на практичних заняттях з методики викладання фізики / К.Г. Чорнобай // Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. Педагогічні науки. – 2013. – Вип. 109. – С. 277-280. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VchdpuP_2013_109_72
9. Формування інформаційно-комунікаційних компетентностей у контексті євроінтеграційних процесів створення інформаційного освітнього простору : посібник / О.В. Білоус, О.О. Гриценчук, І.В. Іванюк та ін. ; за заг. ред. В.Ю. Бикова, О.В. Овчарук ; НАПН України, Ін-т інформ. технол. і засобів навч. – К. : Атіка, 2014. – 212 с.

Допоміжна

1. Сакунова Г.В. Формування інформаційно-цифрової компетентності учнів з фізики через призму STEM-освіти / Г.В. Сакунова, І.О. Мороз // Фізико-математична освіта. – 2018. – Випуск 1(15). – С. 285-289.

2. Методичні рекомендації щодо впровадження STEM-освіти у загальноосвітніх та позашкільних навчальних закладах України а 2017/2018 навчальний рік : додаток до листа ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти» від 13.07.17 № 21.1/10-1470. – Режим доступу: <https://drive.google.com/file/d/0B3m2TqVM0APKekwtZFdhWXJuODg/view>
3. Державний стандарт базової та повної загальної середньої освіти / Міністерство освіти і науки України. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1392-2011-п>
4. Юрченко О. Три STEAM-проекти, які можна реалізувати у школі / О. Юрченко // Освіторія медіа [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://osvitoria.media/experience/try-steam-proekty-yaki-mozhna-realizuvaty-u-shkoli/>
5. Фурман О. Формування інформаційно-комунікаційної компетентності засобами ІКТ у професійній підготовці вчителівпредметників / О. Фурман, А. Костюченко // Гуманітарний вісник ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди» : збірник наукових праць. – Переяслав-Хмельницький, 2013. – Вип. 28. – Т. II. – 633 с.
6. Мартинюк О.С. Особливості підготовки фахівців у галузі освітньої робототехніки / О.С. Мартинюк // Збірник наукових праць Кам'янець-Подільського національного університету ім. Івана Огієнка. Сер.: Педагогічна. – 2013. – Вип. 19. – С. 168-170. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/znpkr_ped_2013_19_59
7. Скрипка А. Використання мобільних додатків для проведення навчальних досліджень / А. Скрипка // Комп'ютер в школі і сім'ї. – 2015. – № 3. – С. 28-31.